

Ebola มหันตภัยของประชาคมโลก

นับตั้งแต่ มี.ค.๕๗ จนกระทั่งปัจจุบัน (๑ พ.ย.๕๗) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอีโบล่าไปยังพื้นที่ที่อยู่นอกจุดศูนย์กลางการระบาดถือเป็นการส่งสัญญาณอันน่าวิตกกังวลอย่างยิ่ง โดยนอกจากมาตรการต่างๆ ที่ใช้ป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดและสกัดกั้นเชื้อไวรัสอีโบล่าที่ทุกประเทศต่างต้องเตรียมการรองรับไว้ ประชาคมโลกยังต้องร่วมแรงร่วมใจกันให้ **“ความช่วยเหลือด้านการเงิน และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม”** เพื่อหยุดยั้งวิกฤตการณ์ครั้งนี้ รวมทั้งพิจารณาให้ครอบคลุมถึงการเตรียมมาตรการเยียวยาผู้รอดชีวิตที่ได้รับผลกระทบทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งการให้องค์ความรู้ถือเป็นกุญแจสำคัญอย่างหนึ่งที่จะสามารถสร้างความเข้าใจถึงข้อเท็จจริง อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้...

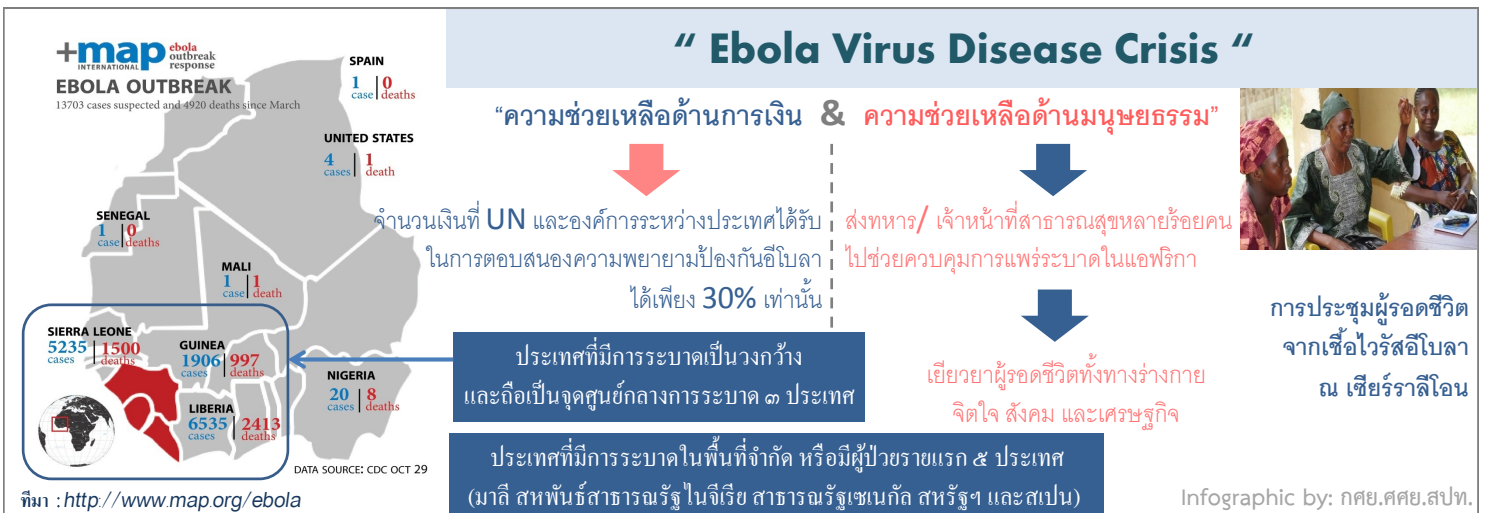
ในขณะนี้การระบาดของอีโบล่ายังคงกระจายตัวลูกกลมจนกระทั่งมีจำนวนผู้ติดเชื้อ และผู้เสียชีวิตในแถบแอฟริกาเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งยังมีการแพร่ระบาดไปยังประเทศนอกทวีปแอฟริกาอย่างสหรัฐฯ และสเปน โดยนับตั้งแต่เดือน มี.ค.๕๗ จนถึงปัจจุบัน (๑ พ.ย.๕๗) องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ประกาศจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสอีโบล่า ๑๐,๑๔๑ ราย และผู้เสียชีวิต ๔,๙๒๒ ราย ประกอบด้วย ประเทศไลบีเรีย กินี เซียร์ราลีโอน สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย และสหรัฐฯ ทั้งนี้ แบ่งประเทศตามลักษณะการระบาดเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) **ประเทศที่มีการระบาดเป็นวงกว้าง และถือเป็นจุดศูนย์กลางการระบาด** ๓ ประเทศ คือ ไลบีเรีย กินี และเซียร์ราลีโอน

๒) **ประเทศที่มีการระบาดในพื้นที่จำกัด หรือมีผู้ป่วยรายแรก** ๕ ประเทศ คือ มาลี สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย สาธารณรัฐเซเนกัล สหรัฐฯ และสเปน มีจำนวนผู้ติดเชื้อ ๒๕ ราย เสียชีวิตแล้ว ๙ ราย

สัญญาณเตือนวิกฤตอีโบล่า

จากจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอีโบล่าไปยังพื้นที่อย่างสหรัฐฯ และสเปนที่อยู่นอกจุดศูนย์กลางการระบาดถือเป็นการส่งสัญญาณอันน่าวิตกกังวลอย่างยิ่งว่า อีโบลามีแนวโน้มจะบานปลายขยายไปยังนอกทวีปแอฟริกาเพิ่มมากขึ้น โดย WHO คาดการณ์ว่าอาจจะมีผู้เสียชีวิตกว่า ๒๐,๐๐๐ ราย ในเดือน พ.ย.๕๗ หากไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที และไม่เพียงมหันตภัยอีโบล่าในแอฟริกาตะวันตกจะเป็นวิกฤตด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังมีแนวโน้มที่อาจจะสร้างวิกฤตด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการส่งออก การท่องเที่ยว เนื่องจากกระทบต่อความเชื่อมั่น จิตวิทยาการลงทุน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อชีวิตของเยาวชนในหลายประเทศ เนื่องจากมีเด็กอย่างน้อยกว่า ๓,๗๐๐ คน ในไลบีเรีย กินี และเซียร์ราลีโอน ที่ต้องสูญเสียบิดามารดาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสนี้

ประชาคมโลกเร่งรับมือเชื้อไวรัสอีโบล่า

หลายประเทศออกมาตรการเพิ่มเติมในการสกัดกั้นเชื้อไวรัสอีโบล่าอย่างต่อเนื่อง ทั้งมาตรการระงับวีซ่าประชาชนจากประเทศแอฟริกาตะวันตก การกักตัวผู้ต้องสงสัยว่าติดเชื้อ รวมถึงการกักตัวชาวต่างชาติทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาติใดนาน ๒๑ วัน ทั้งนี้ มาตรการสกัดกั้นของแต่ละประเทศนั้น จะมีแนวโน้มเข้มข้นขึ้นตามการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ แต่ถึงแม้ว่าประชาคมระหว่างประเทศต่างพยายามให้ความช่วยเหลือประเทศที่มีการระบาดและป้องกันการแพร่เชื้อไวรัสนี้ แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาคมโลกจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันให้มากยิ่งขึ้น

ทั้งในส่วนของการป้องกันเร่งด่วน ควบคู่กับการควบคุมแหล่งแพร่เชื้อ โดยการให้ “ความช่วยเหลือด้านการเงิน และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม” อาทิ กรณีอังกฤษ และสหรัฐฯ ได้ส่งทหารและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหลายร้อยคนไปช่วยควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้ออีโบล่าในประเทศแถบแอฟริกา

ส่วนจำนวนเงินที่สหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ได้รับขณะนี้ยังตอบสนองความพยายามป้องกันอีโบล่าได้เพียงร้อยละ ๓๐ เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ในแง่มิตรก็มักมีแสงสว่างซ่อนอยู่เสมอ โดยขณะนี้ WHO ได้ประกาศให้เซเนกัลและไนจีเรียผ่านพ้นจากมหันตภัยอีโบล่าแล้ว นับเป็นสองประเทศแรกที่ได้รับการการันตีว่าไม่มี การติดเชื้อรายใหม่ภายในเวลา ๔๒ วัน

เบื้องหลังผู้รอดชีวิตจากมหันตภัยอีโบล่า

เป็นครั้งแรกที่มีการประชุมผู้รอดชีวิตจากเชื้อไวรัสอีโบล่า ซึ่งจัดโดย UNICEF ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อสหรัฐฯ และภาคีอื่นๆ ด้านมนุษยธรรมในเมืองเคนเนมา (Kenema) หนึ่งในพื้นที่ของเซียร์ราลีโอน ที่มีอีโบลาระบาดครั้งแรก การประชุมมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุนความต้องการของผู้รอดชีวิตจากการรักษา ซึ่งได้รับความบอบช้ำทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ โดยถูกเรียกว่า "post-Ebola syndrome"

◆ **ผลกระทบต่อร่างกาย** : พบปัญหาการมองเห็นกว่าร้อยละ ๕๐ ของ

ผู้รอดชีวิต โดยบางรายตาบอด บางรายมองเห็นไม่ชัดเจนอย่างที่เคย (clouded vision) รวมถึงพบอาการปวดเมื่อยตามข้อต่อ กล้ามเนื้อ เจ็บหน้าอก ปวดหัว ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต

◆ **จิตใจ สังคม** : นอกจากผู้รอดชีวิตจากเชื้อไวรัสอีโบล่าบางรายต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักแล้ว ยังต้องเผชิญกับความเสื่อมเสียชื่อเสียง ความอับอาย และการเลือกปฏิบัติจากชุมชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อจิตใจ และการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก โดย UNICEF ประเมินว่าปัจจุบันมีเด็กที่ต้องกำพร้าจากเชื้ออีโบล่าอย่างน้อย ๓,๗๐๐ คน และจำนวนมากถูกญาติพี่น้องปฏิเสธที่จะดูแล เนื่องจากกลัวติดเชื้อ

กฎแห่งสำคัญด้านเชื้อไวรัสอีโบล่า

แม้ว่าขณะนี้เชื้อไวรัสอีโบล่ายังไม่ถึงเอเชีย แต่ก็ไม่ควรประมาท เพราะขนาดประเทศที่คิดว่ามีระบบคัดกรองผู้ป่วยดีที่สุดยังพลาดได้ ดังนั้น เอเชียอาจเป็นจุดเสี่ยงที่จะเป็นแหล่งแพร่เชื้ออีโบล่าเป็นจุดต่อไป เพราะมีจำนวนประชากรมหาศาล ระบบจัดการสาธารณสุขยังไม่ได้อยู่ในระดับมาตรฐาน มีประชาชนยากจนอยู่มาก อีกทั้งงบประมาณในการแก้ไขปัญหาอยู่อย่างจำกัด

นอกจากมาตรการต่างๆ ที่ใช้ป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดและสกัดกั้นเชื้อไวรัสอีโบล่าที่ทุกประเทศต่างต้องเตรียมการรองรับไว้ ประชาคมโลกยังต้องร่วมแรงร่วมใจกันให้ “**ความช่วยเหลือด้านการเงิน และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม**” เพื่อหยุดยั้งวิกฤตการณ์ครั้งนี้ รวมทั้งพิจารณาให้ครอบคลุมถึงการเตรียมมาตรการเยียวยาผู้รอดชีวิตที่ได้รับผลกระทบทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งการให้องค์ความรู้ถือเป็นกฎแห่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะสามารถสร้างความเข้าใจถึงข้อเท็จจริง อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา อาทิ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้วิธีเยียวยาจิตใจ วิธีการดูแลผู้ติดเชื้อในชุมชน เป็นต้น... ☺

ข้อมูลอ้างอิง

- ⇒ http://www.unicef.org/thailand/tha/media_23125.html
- ⇒ http://beid.ddc.moph.go.th/th_2011/news.php?items=1697
- ⇒ <http://www.bbc.com/news/world-africa-28754546>
- ⇒ <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-29792776>
- ⇒ <http://www.who.int/features/2014/post-ebola-syndrome/en/>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC weekly focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (กศย. ศศย. สปท.) T/F : 02 275-5715

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

- การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี การทหาร พลังงาน / สิ่งแวดล้อม
- อื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....